

יביע אומר

בראשות הגאון רבי יגאל כהן שליט"א

גיליון מס' 317

מאמר השבוע
מאת ראש הוועדה
הדתי יגאל כהן שליט"א

פרשת בהר

חנוך באהבה

בחנוך הילדים נושא זה חשוב שבעתים...
אם היגד שלנו ירגיש שלא אוהבים ומעריכים אותנו, כפי הנראה הוא ילך לחפש את זה במקום אחר, ולצערנו... בדרך כלל זה יהיה ברחוב אצל חברים מפוקקים, והדרך משם לנפילה למקומות שאינם טובים - קצרה ביותר...
חשוב מאד לדעת ולהפנים, כי כל יגד שזכינו בו - הוא מתנה מבורא עולם, וכל יגד ויגד שיש פעולם שונה לגמרי מחברו... לכל אגוד יש רצונות, שאיפות ומדות שונות זה מזה... אגוד אוהב מתוק, והשני אוהב חמוץ או מלוח. האגוד אוהב ללמד וכל רגע פנוי הוא מנצל ללמוד תורה ושאר למודים, והשני אוהב לשחק ולהוציא אנרגיות ואין לו חשק להשקיע בלמודים. האגוד מסדר ונקי, והשני מפזר ולא אכפת לו איך הוא נראה.
כמעט בכל בית יש אגוד שהוא ממשמע להפליא. כבר בפעם הראשונה שהוריו מבקשים ממנו לעשות דבר - מייד הוא נענה ועושה, ולעמדתו אחיו האחר, קשה לו לקבל מרות ואינו אוהב שאומרים לו מה לעשות... נשמה שונה לחלוטין...
יש יגד שצריך לדבר אתו בתקיפות, ויש יגד שצריך לדבר אתו רק בעדינות. יש יגד שכל הזמן צריך רק נשיקות, ויש יגד שצריך נשיקות - אצל גם סטירות (לא סטירות פיזיות... היום לא מכים ולא צריך להכות!) מי שמכה זה סימן שהוא לא יודע להפעיל את הפה שלו, כי כדי להעניש יגד לא צריך להכות פיזית, מספיק במשפט או מבט קטן שהיגד יבין היטב שהוא לא יכול לעשות כל מה שהוא רוצה.)
דרך העולם היא שההורים מעריכים ואוהבים את היגד הממשמע, שאוהב ללמד, שדואג לסדר את חפציו לבדו... ומזלזלים (בלבם) ביגד שלא אוהב ללמד ולהקשיב וכל הזמן מנסה להתחמק ממשלות שמיטלים עליו.
ולפעמים המצב גרוע יותר...
לפעמים הורים פועלים על היגד המצלח פחות בעיניהם, וכל הזמן הם מזכירים לו עד כמה הוא אינו דומה לאחיו הצדיק, והם אומרים לו - 'הנה אחיך כבר סים את שעורי הבית... וכבר התקלח ומוכן לקראת השנה... ואתה עדין לא... ולא... ולא...'
איני יודע אם יש עול יותר גדול מזה - - -
יגד שאינו מצליח בלמודים או אינו ממשמע, הסבה היא מפני שהיכולות שלו נמוכות יותר מאחרים, והוא נולד אתם בגזרת הבורא יתברך... כמו יגד שנולד עם

בעיה ברגליו ולכן קשה לו ללכת ככל האדם. וכי יעלה על הדעת שפאשר ההורים שלו יראו אותו הולך בצליעה יגרו בו - 'למה אינך הולך כמו האחים שלך?!' עד מתי אתה תמשיך להתעצל וללכת לאט??... הורים כאלו צריכים לפנות בדיחיות לסדנא בחנוך, כי אין להם את ההבנה הפשוטה שדבר זה הוא לא בידי של היגד אלא כך ה' יתברך גזר עלי, ואין שום סבה בעולם להעיר לו... אלא אדרבה, הם צריכים לנסות לעודד אותו על ידי מחמאות והעצמה אישית כדי שהוא ימשיך להתקדם וללכת טוב יותר.
כך בדיוק אותו יגד המתקשה בלמודים או במשמעת... הנשמה שהוא קבל מבורא עולם - יש בה נטיה לאותם דברים, ואין שום הצדקה להאשים אותו או לצפות ממנו שיהיה דומה לאחיו, בדיוק כמו שלא נצפה ממנו להיות באותו גבה של אותו אב...
הורה צריך לדעת, כי אנחנו לא יכולים לשנות טבעו של היגד... זה בלתי אפשרי אלא עקר העבודה שלנו היא רק להדריך ולכוון אותו לפי דרכו והיכולות שלו - כפי מה שחנן אותו ה' יתברך, שיהא החנוך לפי דרכו וטבעו של הנער, כיון שכל אגוד יש הטבע שלו, וכאשר דורשים מן האדם דבר שאינו לפי טבעו הוא לא יצליח בו אף אם ישקיע בכך רבות.
הורים המיחסים ליגד שלהם פחות שאין לו, החנוך והעמל שהם משקיעים בו יהיה לריק, כי אינו מכון כלל אל אותו יגד, וחבל...
לכן - - -
העצה החשובה ביותר בחנוך הילדים היא - לדעת לזהות אצל כל יגד את היכולות והמגבלות שלו... להיות מודעים ולהפיר את היגד עם תכונותיו הפרטיות ולחנכו לפי דרכו...
כדי שנוכל לאהב ולכבד גם את היגד הפחות מכשר ושאינו ממשמע, אנחנו צריכים לחפש אצלו את הדברים הטובים שיש בו... מצד אגוד הוא מפזר, אבל מצד שני יש לו מדת הנתינה - הוא אוהב מאד להתחלק עם האחים שלו בממתקים שהוא מקבל. מצד אגוד היגדה אינה אוהבת לעשות שעורי בית, אבל מצד שני היא אוהבת לעזר לאמה בבשולים...
וכך נחפש בכל אגוד מילדינו כל נקדת אור קטנה שאפשר למצא, ונתמקד בה לראות את המאמץ של היגד להצליח באותו דבר. ואז תכנס בלבנו אהבה גדולה לאותו יגד, וכמוכן היגד יחזיר לנו אהבה מקל הלב... מתוך ספרו של הרב יגאל כהן.

- מאמר השבוע
- הנהגות מרן
- שאלות ותשובות
- דוד המלך
- לאשת החיל
- פנינים מהפרשה
- מוסר עם סיפור
- פניני הדף היומי

ניתן לתרום
סעודה לכבוד
רבי שמעון בר יוחאי
ביום ההילולא
פרטים בגב...

קו לשאלות בהלכה
מבית "יביע אומר"
055-6888100

זמני מניסה ויציאת השבת
הזמנים לפי לוח "אור החיים"

יום	ת"א	חיפה	ב"ש
מניסה:	19:10	19:13	19:10
יציאה:	20:02	20:05	20:04
ר"ת:	20:55	20:58	20:58

בירושלים: לנחגים 40 דקות 18:53

הנהגות מרן
רבנו הרב עובדיה זוסף זצוק"ל

עצות אהדות לקדושת המחשבה

עוד עצה טובה בכל עת שמחשבה רעה עולה בקרבנו, או שרואה שמתגבר עליו יצרו ועומד להיכשל בעבירה, ידמה לנגד עיניו דמות אביו או דמות רבו שיש לו יראת כבוד ממנו, כאילו הוא עומד עמו שם ומביט בו. ומיד יבוש במחשבתו ובמעשהו, ויסוג לאחור ויציל עצמו מרדת שחת. וכמו שמצאנו ביוסף הצדיק, שכמעט נכשל בחטא אשת פוטיפר, אלא שבאותה שעה באה דיוקנו של אביו ונראתה לו בחלון, ומיד עזב בגדו בידה ונס ויצא החוצה (סוטה לו ע"ב).

ואפשר שכוונת רבותינו ז"ל בזה, שיוסף הצדיק הוא שהעלה בדעתו את דמות אביו מביט בו מהחלון, בעת שחיפש דרך לקבל כוחות להתגבר על יצרו ולהימלט מהנסיון. וכשצייר בדעתו את דמות אביו כאילו עומד הוא שם ומביט בו, חש בושה נוראה להיכשל בחטא נתעב זה כשאביו רואהו, ומיד נס החוצה.

ומסופר על מרן הגאון רבי עובדיה זוסף זצוק"ל, שכאשר הגיעו אליו אב ובנו הנער, והתלונן האב שהבן מתחצף אליו ומשליך עליו חפצים ומכהו, שוחח עמו הרב דברי כיבושין בנועם כדרכו, אבל הבן ענה בפנים מושפלות כי הוא אמנם מכיר בטעותו, אך כשגוברת עליו מידת הכעס אינו שולט בעצמו ואחר כך מתחרט.

שאלו הרב: "ואם היית לידי, גם כן היית מתחצף לאביוך?"
"בודאי שלא", ענה הילד.

אמר לו הרב: "אם כך, הבה נצטלם יחד, ותתלה את התמונה בביתך". ומיד קרא לעוזרו שיצלם אותם יחדיו. והעיד אביו שמאז חזר השלום לשכון בבית, ובן זה הוא האוהב את אביו והאהוב ביותר על אביו ומסייעו בכל תחום יותר מכל אחיו (האדם במעגל השנה מאת הגאון הרב זמיר כהן שליט"א).

שאלות ותשובות
מאת הרב יואל טייטלבוים שליט"א

שאלה: האם מותר להפעיל מוזיקה בגן ילדים בימי העומר?
תשובה: מותר להפעיל מוזיקה לילדים כי אין אבלות לקטן, ותכוונה הגנות שלא להנות מהמוזיקה (עיין אול"צ ח"ג עמ' רלד).

שאלה: שמעתי שיש כאלה שמחמירים לא להסתפר עד שבועות האם מחמירים בזה גם שלא לשמוע מוזיקה?

תשובה: יש מחמירים לא להסתפר עד ערב חג השבועות וכך נהג רבינו האר"י, אבל זה לא מצד האבלות אלא בגלל ימי העומר לפי הסוד, וכמו שכתב כף החיים (סי' תצד). ולכן גם מי שמחמיר לעניין תספורת עד חג השבועות הרי שיכול לשמוע מוזיקה.

שאלה: האם מותר לעבור דירה בימי ספירת העומר?
תשובה: מותר לעבור דירה בימי הספירה וכן מותר לברך שהחיינו על כלים ובגדים חדשים (עיין חזו"ע יו"ט עמ' רסט).

שאלה: התקלף לי הצבע ברצועות התפילין של יד וראש. האם אפשר להניחם?
תשובה: הלכה למשה מסיני שהרצועות יהיו בצבע שחור ודבר זה מעכב, ולכן יקח טוש מיוחד שצובע תפילין ויאמר 'לשם קדושת תפילין' ויצבע אותם בחזרה (מרן סי' לג סעי' ג).

שאלה: כשנכבה האור בשבת ע"י שעון שבת בלוח החשמל, האם אפשר להעביר את המתג למצב כבוי בשביל שלא ידלק ליום המחרת?

תשובה: מותר להעביר את המתג למצב כבוי שהרי אינו עושה שום פעולה מלבד זה שממשיך את המתג הקיים, ומכיון שיש פוסקים הסוברים שהמתג הוא מוקצה, יעשה תנאי מערב שבת שאינו מקצה דעתו מכל המתגים שבבית, ותנאי אחד מועיל לכל השנה (חזו"ע חלק ג' עמ' קצ'), ויש הסוברים שרצוי שישנה את מצב המתג בשינוי.

שאלה: האם מותר לאבל (בר מינון) לאכול בשר ולשתות יין?
תשובה: מותר לאבל לאכול בשר וגם לשתות מעט יין, ומרן רבינו עובדיה כתב שגם אלו שנהגו לא לאכול בשר זה מנהג בטעות, אבל "אונן" שזה משעת הפטירה עד הקבורה אסור מן הדין בבשר ויין (חזו"ע אבלות עמ' שטו), וה' הטוב יגזור חיים טובים על עמו ישראל.

דוד המלך
מאת הרב אליהו עמר שליט"א

בן מי העלם? תקציר

במאמרים הקודמים הרחבנו, כיצד גוליית חרף וגידף את עם ישראל במשך ארבעים יום, כאשר אף אחד מבני ישראל לא מהין לצאת להילחם מולו, שאול המלך פרסם שהאיש שיכה את גוליית יזכה להיות חתנו, אך עדיין אף אחד מבני ישראל לא התנדב למשימה, עד שבא דוד המלך והציע את עצמו להילחם עם גוליית, ועל אף ששאול המלך נטה בתחילה לסרב לו, לבסוף נעתר לבקשתו, ודוד יצא להילחם בגוליית, המאבק בין השניים היה קצר ומהיר, כשדוד המלך קולע אבן אחת למצחו של גוליית, תוך כדי שהוא מתפלל שהאבן תחדור את שריון הברזל. תפילתו של דוד נשמע וגוליית נפל על פניו ומת, כעת צריך שאול המלך לעמוד בהתחייבותו, ולתת לדוד את בתו לאשה. במאמר זה נרחיב על כך, שבשעה שיצא דוד להילחם בגוליית, התקיים דיון בסגל הבכיר סביב שאול

המלך, האם דוד ראוי להיות חתן המלך?

טענת דואג – דוד פסול לבוא בקהל

בשלב זה, התערב דואג האדומי ואמר לשאול המלך, עד שאתה מברר אם הוא ראוי למלכות, תברר האם הוא מותר לבוא בקהל, משום שהגיע מזרעה של רות המואבייה, ועל המואבים נאמר בתורה (דברים כג, ד) "לא יבא עמוני ומואבי בקהל ה'", אמר לו אבנר, והרי כבר נאמרה הלכה עמוני ולא עמונית מואבי ולא מואבית, אך דואג סתר את דבריו ואמר לו, מה תענה על הפסוק הקודם (דברים כג, ג) "לא יבא ממזר בקהל ה'", האם גם שם תאמר שרק ממזר אסור לבוא בקהל אך ממזרת מותרת, הרי אין הדין כן ואין הבדל בין זכר לנקבה, וכך גם לענין מואבי. אך אבנר דחה את דברי דואג וטען שיש הבדל, שהרי התורה נתנה טעם מדוע המואבים אסורים לבוא בקהל ה', משום שלא קידמו את פנינו בלחם ובמים, ואיש דרכו לקדם ואשה אין דרכה לקדם, ומשום כך הנשים מותרות לבוא בקהל, אך דואג

דחה את דבריו ואמר לו, זו אינה טענה, משום שהיה על הנשים לצאת לקראת הנשים, שתק אבנר ולא ידע כיצד לדחות את דברי דואג, מכיון שנתעלמה ההלכה מאבנר, שלח אותו שאול המלך לבית המדרש לברר את ההלכה, ואמר לו בלשון "בן מי העלם", על שם שנתעלמה מהם ההלכה.
(מתוך הספר "המלך דוד")

לרכישת ספרי הרב אליהו עמר: 'מעבר לסגולה' על הזרע שמשון. 'המלך דוד' על ספר שמואל א. הנפשו ל: אופקים בוקס או בניד 055-67-25-138

היים של אמונה

מספר הרב עמרמי שליט"א על הרב קנייבסקי זצ"ל שכותב באחד מספריו החשובים על דודו החזון איש זיע"א, שלא היה נוהג ללכת להלוויות, היו כמובן הלוויות רבות בעיר בני ברק, של רבנים ואנשים חשובים והוא לא היה הולך. יום אחד, ראו את החזון איש בכבודו ובעצמו משתתף בלוויה מתחילתה ועד סופה. ממש עד שנסתם הגולל, כך כתוב, הוא לא עזב את המקום. תמחו מאוד כל הסובבים, הכיצד יכול להיות שהחזון איש לא רק שהשתתף בלוויה, אלא אף לא הפסיד רגע ממנה, מתחילה ועד סוף היה שם, מה מיוחד כל כך באיש הזה. החזון איש אף הוסיף ואמר: "אשרינו שזכינו לאיש כזה בדור שלנו". לא היה מובן כל כך, כי היה הוא איש פשוט, לא אדמו"ר או רב גדול, ככל הנראה כלפי חוץ בכל אופן...

הלכו אנשים מקורבים ושאלו לפשר המעשה, סיפר החזון איש שקוראים לו שלמה כהן, בעל הדפוס "דפוס כהן" בבני ברק, ומה כל כך מיוחד בשלמה ז"ל שזכה שכזה צדיק ילווה אותו מתחילה ועד סוף?

כך סיפר החזון איש, שלמה כהן, זכרוננו לברכה, היה בעל דפוס שנים רבות, יום אחד פתחו מולו בית דפוס מתחרה. שלמה כהן הלך בעצמו לבית דפוס השני... ו...? כעס? התעצבן? הרים את קולו או לא נרדם בלילות כי מישוהו אחר מתכנן לקחת לו את הפרנסה?! לא ולא.

שלמה כהן הלך בעצמו לבעל בית הדפוס החדש והראה לו את כל סודות המקצוע, עזר לו וסיפר לו איפה כדאי לו לקנות את הדפים הטובים והזולים ביותר, נתן לו את הספקים שלו לסחורה הטובה והאיכותית ביותר, עזר לו להצליח בעסק שלו ואמר לו "מה שתצטרך אני פה לעזור לך..." איחל למתחרה החדש הצלחה מכל הלב.

וכשנשאל שלמה למעשהו, אמר למקורביו שהדפוס השכן הגיע בכדי להקל מעליו את עול הפרנסה, הרי הפרנסה שלי קצובה, ומה שצריך להגיע אליי יגיע עד אליי בכל מקרה... אז לפחות אעבוד יותר בקלות, כי יהיה עוד דפוס ליד.

וזהו האיש, שמקבל באמונה וחי באמת שאין אדם נוגע במוכן לחברו אפילו כמלוא נימה. ולכזה, מגיע שהחזון איש ילווה אותו בדרכו האחרונה.

דווקא הגדולים, כמו החזון איש, רואים בכזו מעלה את האמונה העמוקה שמתבטאת בכל תחומי החיים. לא רק את הלמדנות והפלפולים רואים כמעלה גדולה, אלא דווקא את האמונה התמימה והאמינית שחיים אותה ביומיום, בניסיונות שהקב"ה מפרה לכל אחד ואחת מאיתנו בדרך. האמונה באה לידי ביטוי לא רק כשהעסק מצליח והכל הולך חלק.. אלא דווקא בשעת ניסיון, דווקא שפותחים לך עסק מתחרה מתחת לאף.. דווקא שהבנות מעוכבות בשידוך, או שההריון ממאן להגיע.. דווקא שמה שחשבנו וציפינו לא בדיוק מתגשם במציאות.. אז נכנס בלב פקפוק, למה? למה זה קורה לי? אולי יכולתי לעשות אחרת? אולי כדאי לי לזעזע מישוהו שיתייחסו אליי והמציאות תשתנה? אנחנו מנסים לחשוב ולפתור בעיות בשכל שלנו.. כאלו אנחנו מבינות ויודעות איך לנהל את העולם.

אבל בדיוק ברגע הזה, בניסיון הזה שנקרה בפנינו, אנחנו חייבות לזכור שהקב"ה מנהל הכל, שהוא זה שידע שאת מחכה למשהו והוא לא קורה, והוא זה שאומר לחברה שלך לפתוח עסק בדיוק כמו שלך, והוא זה שנותן לחברות שלך תינוק אחרי תינוק, ולך.. עוד לא. וגם הוא זה שמחתן את כל החברות סביבך, ואת.. עדיין ממתינה.

נכון זה קשה, אין ספק לאף אחד. אבל הכאב קל יותר שיודעים מי נתן אותו, שמסתכלים לשמיים ואומרים "אבא, אני לא מבינה אותך, אבל אני יודעת שזה אתה. ואני יודעת שאתה אוהב אותי". הוא יודע את הכאב שלך, והוא היחיד שמכיר את התמונה המלאה. אנחנו לא יודעים כלום.

לכולנו היו ויהיו מבחנים באמונה וביטחון, עד כמה אנחנו סומכים על השם יתברך שהוא עושה לך טוב, והניסיונות האלו הם הזדמנויות פז להראות לו שאנחנו בוטחים בו, ושיש לנו אמון חזק בו, שהוא פה תמיד, מנהל ומשגיח באהבה אינסופית. כך מרוויחים קשר טוב ואוהב שנותן כוח ממשי להתמודד עם מסעות החיים.

לרכישת הספר "תוכו רצוף אהבה" מאת מחברת הטור: 0583266571

לא לעולם חוסן

וכי ימוך אחיך ומטה ידו עמך והחזקת בו גר ותושב וחי עמך (כה. לה) לכאורה המלה "עמך" הראשונה מיותרת?

הגאון רבי יהודה עייאש זצ"ל (מגאוני אלג'י) בספרו "וזאת ליהודה" על פרקי אבות (הובא בספר "ושלל לא יחסר"), מיישב שכונת הפסוק לומר לעשיר, אל תהיה יותר מדאי בטוח בעושרך, כי גלגל הוא שחוזר בעולם, ויום אחד עלול אתה למצוא את עצמך במצב של עוני. על כן כאשר מטה ידו של אחיך, אל תביט עליו מלמעלה ללמטה, אלא חשוב לעצמך שהוא "עמך" – במעמד שלך, כי לא תדע מה יילד יום, ולכן "והחזקת בו". זכור, כי גם אתה עלול להגיע למצב של גר ותושב, ואז הוא יעשה "עמך" חסד ויתן לך חיים.

במסכת שבת (קנ"א ע"ב) מובא שאמר רבי חייא לאשתו: כשיבוא עני, הקדימי לתת לו לחם, כדי שיקדמו את בניך בלחם. נבהלה אשתו: "וכי מקלל אתה את בניך שיהיו עניים?". השיב לה: פסוק הוא "כי בגלגל הדבר הזה", ותנא דבי רבי ישמעאל גלגל הוא שחוזר בעולם.

בעיירה אחת התגורר עשיר מופלג שכגודל עושרו כן היה גודל קמצנותו. לדאבון לב, לא היה תורם מכיסו אגורה שחוקה לצדקה. לעומת זאת, רעייתו היתה היפוכו הגמור. נדיבת לב כמותה, לא היתה בכל העיר. ידה היתה פתוחה תדיר לעניים, ובחפץ לב ובעין טובה הושיטה ידה לעזרת דלים, אך כל זאת עשתה בהצנע ובהסתר מבלי ידיעת בעלה הקמצן.

פעם אחת, הקדים העשיר לשוב לביתו, והנה צדה עינו הצרה איש עני הסועד ליד פתח ביתו. מיד הרים קולו בשצף קצף וכילה חמתו באשתו, על כך שמכלה היא את כספו ומאבדת ממנו. ולא נתקררה דעתו, עד שהחליט לשלחה מביתו ולפוטרה בגט כריתות.

חיכתה האשה שתעבור חמתו מעל פניו, ונפנתה לדבר על לבו. "כְּתוּבָתִי לפניך!" אמרה בקול שקט "הפחת ממנה את הסכום אשר הוצאתי בעד עני זה". אך העשיר הקמצן לא אבה לשמוע לאשתו הצדקת, ואחת מחשבתו היתה לגרשה מביתו.

לאחר ימים ספורים, אכן גרשה ויצאה מביתו והלכה והיתה לאיש אחר. אלא שאת בעלה החדש זיווגו לה לפי מעשיה, והוא היה נדיב לב אף יותר ממנה, עד שהכל הכריזו על זיווגם "ענבי הגפן בענבי הגפן". בכל עת היה ביתם פתוח לרווחה לכל עני וזקק, והיו העניים בני ביתם. כל מך וצורך אשר נזקק לתבשיל חם, למקום לינה, ולבית פתוח לרווחה, ידע כי הכתובה היא ביתם. במשך הזמן, התפרסמו הזוג החדש בקרב העם כבעלי חסד שנתברכו בעין טובה וברוח נדיבה.

והנה באחד הימים, הופיע בפתח ביתם עני מרוד, אשר בגדיו המרופטים העידו על מצבו העלוב. בקול בוכים, ביקש העני דבר מה להחיות את נפשו, כי זה זמן רב שלא בא דבר מאכל לפיו. מיד הזדרזה האשה והגישה לפניו מאכלים טובים ודשנים בשפע, והלה אכל לשובע נפשו.

בעודו סועד את לבו, והנה שב בעל הבית מבית מסחרו, ובראותו את העני עומד בשער החצר ואוכל, הקפיד על אשתו שביזתה את העני, ולא אמרה לו להמתין קמעה עד שיבוא ויסבו יחדיו אל השולחן. תיכף הכניסו לבית, והוגשה לפנייהם ארוחה דשנה כראוי.

לפתע, תוך כדי ארוחתם, נשמע קול בכי תמרורים מכיוון האשה בעלת הבית. דמעותיה זלגו ללא מעצור עד כי נבהלו העני ובעל הבית מאוד. קרב בעלה ושאלה "מה החרדה הזאת אשר חרדת?", אך האשה לא הצליחה להשיבו ורק הוסיפה להתייפח.

לבסוף נרגעה, וסיפרה לו בלחש "שמתי לב כי עני זה אשר מיסב על שולחננו, אינו אחר מאשר בעלי הראשון שגירשני! הוא היה אז גביר מפורסם, ולא הרשני לתת צדקה ולהיטיב לאחרים. והנה כעת הוא עצמו מתדפק על דלתות אחרים ופושט ידו לנדבה..."

שמע בעלה בהשתאות, ואמר לה: "דעו! כי כל זה הוא מנפלאות תמים דעים ולו נתכנו עלילות, ומדה כנגד מדה לא בטלה. ועתה" הוסיף ואמר "אגלה לך סוד שמעולם לא גיליתי לך, וממנו תתפלאי הרבה יותר".

"מהו הדבר?", הסתקרנה האשה, "הזוכרת את את אותו עני שריחמת עליו ודאגת לו למאכל, ובגללו גירשך בעלך הראשון?"

"כן" אישרה האשה. איך היא יכולה לשכוח... "ובכן, אני הוא אותו עני!" חיזר אל מול עיניה הנדהמות... (אוצרותינו).

מוסר עם סיפור

מאת הרב יצחק עמרמי שליט"א

הספר שיצא 14 שנה לפני טביעת הטיטאניק

בפרשת השבוע מוזכר ענין השמיטה, ואנו כעת בעיצומה של שנת השמיטה, המתבונן בדבר רואה שהקב"ה פשוט מלמד אותנו שיעור באמונה, שהוא מנהיג את העולם ושום אדם לא יפסיד מאומה אם לא שנגזר עליו מלמעלה.

המשך מוסר עם סיפור

שפארה דומה למלון חמשה כוכבים" אורכה היה יותר מ- 800 מטרים, ועם 3000 נוסעים. ולא היו בה מספיק ספינות הצלה, וכאשר טבעה האונייה בשל פגיעת קרחון ענק, קיפחו 2500 מן הנוסעים את חייהם. לא יאומן אבל כמעט מדוייק 14 שנה לאחר מכן בכ"ח ניסן ה'תרע"ב (15 באפריל 1912 למניינם) טבעה הספינה הנקראת 'טיטאניק' פאר היצירה באותם ימים שנבנתה בממלכה המאוחדת, בספר כמו במציאות, ארעה תאונה קשה בקרחון ענק בצפון האוקיינוס האטלנטי כאשר נספו בה 1514 בני אדם ורק 712 ניצלו.

מיותר לציין שהמחבר שהיה עדיין בין החיים מיהר להוציא מהדורה מחודשת לספר שלא היה כל כך פופולארי, והנה כבש את העולם כרב מכר. בסיפור זה יש שני מבטים: המבט היהודי והמבט ההפוך.

המבט ההפוך שהוא בעצם הספונטני (הנקרא בפי חז"ל "דעת בעלי בתים") אומר: "וואאוווו איזה צירוף מקרים. ועוד כל מיני ביטויים בסגנון הזה". ואתן כעת דוגמא מן החיים: אתה הולך ברחובה של עיר ונזכר בחבר מסויים מעיר אחרת, דקות לאחר מכן אתה רואה אותו בעירך, אתה מגיב ואומר: בדיוק חשבתי עליך... איזה עולם קטן... איך הגעת לכאן... ודברים

כאלו קורים לנו רבות. המבט היהודי השורשי של חז"ל הוא: שהכל אבל הכל מושגח מלמעלה בהשגחה פרטית מדוקדקת, כן הפגישה של החבר שלך תזמנה מן השמים, ולא במקרה פגשת. את האוטובוס פספסת לא כי מיהוה עיכב אותך בדיוק. את התור בבנק איחרת לא בגלל הפקקים שהיו בדרך. את הפגישה החשובה לא הפסדת בגלל פלוני. את העבודה לא איבדת בגלל חוסר מקצועיותך. השידוך לא ירד בגלל השדכן... העסקה לא התפוצצה בגלל... אם הייתי נוסע קצת יותר מהר לא הייתי נעצר בעבודות ככביש...

יתירה מזו הרמב"ן אומר (סוף פרשת בא): "שאיין לאדם חלק בתורת משה רבנו, עד שיאמין בכל דברינו ומקרינו שכולם ניסים, אין בהם טבע ומנהגו של עולם, בין ברבים בין ביחיד הכל בגזרת עליון". חובה לעיין בלשונו הטהורה!

אחי ייקר! דע לך הכל אבל הכל מונהג מאת הבורא, "אל אמונה ואין עול צדיק וישר הוא". מי שחי עם האמונה הזו חי בשלוה ברוגע ובשמחה. בשמיטה יש את שמיטת הקרקע ויש שמיטת כספים שני דברים הקשים מאד לאדם לוותר עליו, אבל מי שחי באמונה שאין אדם נוגע במוכן לחברו אפילו כמלא נימה, ואין אדם נוקף אצבעו מלמטה אלא אם כן הכריזו עליו מלמעלה.

על כך. ובספר התקנות של ירושלים מובאת תקנה שהיתה בירושלים שכל מי שהגיע לגיל עשרים ולא נשא אישה היה מחויב לעזוב את העיר וחמתו על כך גאוני עולם, ומרן הגאון ר' עובדיה יוסף זצ"ל ביחד עם מרנן ורבנן הגאונים רבי יהודה צדקה זצ"ל והגאון רבי בן ציון אבא שאול זצ"ל. ראשי ישיבת פורת יוסף ישבו ודנו יחד וביטלו את תקנה משום שראו שהבחורים הרווקים אינם עומדים בתקנה זו וכמובא בשו"ת יביע אומר חלק ז (חלק יורה דעה) סימן יד אות ג.

אמנם כתב הרמב"ם שהיכן שעוסק האדם בתורה וטרוד בה וחושש לישא אישה משום שאז יצטרך לדאוג לפרנסה ויתבטל מלימוד תורה, במצב כזה מותר לו להתאחר מלינישא מכיוון שיש לנו כלל שהעוסק במצווה פטור מן המצווה, וכן נפסק בשו"ע (חלק אבן העזר סימן א), ונחלקו הפוסקים עד כמה שנים יכול להתעכב מסיבה זו, ומבואר בפוסקים שכל היתר האיחור הוא דוקא כשיצטרך להתעסק לפרנסתו אבל כשיש לו תמיכה מצד הוריו או הורי אישתו, או שיש אנשים שמחזיקים ותורמים לכולל בו הוא לומד בזה אין היתר להתאחר מלהנשא, ומכל מקום כל מקרה לגופו וראוי להיוועץ ברב תלמיד חכם מובהק שישקול את מכלול הצדדים, ויכריע על פי דעת תורה. שבת שלום

פניני הדף היומי

מאת הרב ירון מרדכי זכאי שליט"א

מהו הגיל הראוי לנישואין

כל אדם שאין לו אישה שרוי בלא שמחה(מסכת יבמות דף סב) בסוגיתנו אנו למדים על חשיבות ומעלת הנישואין, וכמה צריך להשתדל לקיים מצווה זו, והנה לגבי הזמן שאדם צריך כבר לחפש את בת זוגו, מבואר במשנה במסכת אבות (פ"ה משנה כד') בן שמונה עשרה לחופה ומפרש רש"י רמז לכך ש-חי פעמים כתוב אדם בפרשת בראשית מ"ויאמר אלוהים" עד "ויובן את הצלע" (יצירת האשה). ובשו"ת הרשב"ץ ביאר שמרומז הדבר בפסוק "והוא אישה בבתוליה יקח" והוא בגימטריא "חי" שמגיל זה ראוי כבר לחפש אישה. אמנם הרמב"ם בהלכות אישות (פרק טו הלכה ב) כותב שהחויב מתחיל מגיל שבע עשרה, וביאר הלבוש (אבן העזר סימן א) מקורו של הרמב"ם מהפסוק לא טוב היות האדם לבדו טוב בגימטריא "יז".

ובסוגיא במסכת קידושין (דף כט) מבואר שעד גיל 20 שנה הקב"ה מצפה לאדם שישא אישה, ובשולחן ערוך (חלק אבן העזר סימן א) נפסק שמי שעברו עליו עשרים שנה ולא רוצה להתחתן בית דין כופים אותו לישא כדי לקיים מצוות פריה ורביה, ולא הרמ"א שם כותב שבזמן הזה לא נהגו לכף

המסעדה
מסעדת החסד כוכבת "יביע אומר"
ליצור ישיבות בני דתנו וצאצאינו וצאצאיותנו

יש אזכרה לאחד מיקירכם?
בתרומה של 400 ש"ח השתתפות ב"מסעדה"
תהיו שותפים להאכיל למעלה ממאה ועשרים איש לעילוי נשמתם

להשתתפות חייגו: 03-8000770

משפטי אמת
מאת הגאון רבי ירון מרדכי זכאי שליט"א
דיון מפורסם בכתב אגודת אורייתא

אחת הישיבות הנכונות בידינו
מבית אגודת אורייתא התקיים
את כל הנישואים שיהיו
עיקר חלק הדין מסתמך
הפוסקים בבית המשפט
בדירה בחדר ישיבות כולל
מפוזרות מפורסם

מפני מה
• לרבים ומרוב הרצאה
• לאביהם וכל מי שרצה
להשתקל בדין בטובות
• לרבים ומרוב חוסר
סולח לשיעורים ודורות
• לכל יחי חללית ודלים
סודות על יסוד עת

הספר מביא בתוכו טיפוס יחיד שליט"א סימא מרוב בתוכו נלחמת

בנושאים המיוחסים המבואר בפניו, הוא אביר רחב כשרי (ולפי דעות פשוטות, כל חלק) | כי
סיפורי נכונות לימודיות, ובידן מרוב עובדות וכן בלתי נא | תשלום לאדם ולתמיכה בעשרות קני
המספר במחיר השמור | ואם סיפור יחיד חייב בחיובן את עשרות על ידי דורו | | ומבט לילה ישיבות
ואותם האם נמנעת עשר כבוד | תשלום ומרוב במספרות לילה נשפוטותם לענין קני

להזמנת: 0527696182 | מספרים וז' ירון מרדכי זכאי

ניתן להזמין לשיעורי תורה / אזכרה ברהבי הארץ רבנים מכולל "יביע אומר" 03-8000770

גד תמיד לע"נ ר' מנשה בן רהל ז"ל ולע"נ שושנה מהיין בת זיוה ע"ה

בתרומה של 250 ש"ח אתם שותפים בהפצת העלון ב: 20,000 עותקים